

ת"פ 15538/06/14 - מדינת ישראל נגד אטלו גדמו, ילק גדמו, יוסף שהם רצון

בית משפט השלום בראשון לציון

05 אוגוסט
2015

ת"פ 15538-06-14 מדינת ישראל נ' גדמו ואח'

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אברהם הימן
המאשימה מדינת ישראל
נגד הנאשמים
1. אטלו גדמו 2. ילק גדמו 3. יוסף שהם רצון

החלטה (בעניין הנאשם 1)

בפני בקשת הנאשם 1 (להלן- "הנאשם") לביטולו של כתב האישום מחמת טענות להגנה מן הצדק ולפגם בכתב האישום.

כתב האישום

ביום 9/6/14 הוגש כנגד הנאשם ושיניים נוספים כתב אישום המייחס לנאשם עבירות של איומים, תקיפת שוטר, תקיפה סתם והפרעה לשוטר. על פי הנתען בכתב האישום, בתאריך 6/6/14, בשעה 18:00 לערך, שהו הנאששים בחוף הים בראשון לציון בסמוך לסוכת מציל כשהם תחת השפעת אלכוהול. בניסיות המתוארת, עת עבד במקום קלזי וולודו (להלן- "המתלון") התפתח דין דקרע סירובם לפנות את כסאות החוף והשמשיה. או אז הטיחו הנאשם והנאשם 2 במתלון מילות גנאי ובהמשך תקפו את המתלון בכך שדחפו אותו והכו בפניו ובכתפיו, תוך שהם מאיימים עליו כי יחתכו אותו ויזרקו אותו לפח. בהמשך, קם הנאשם 3 ממקומו ותקף את המתלון בכך שדחף אותו ואיים עליו. בתוך כך, הוזעקו למקום השוטרים מיכה לוין ומשה יוחאי (להלן- "השוטרים") וכן הפקחית בחוף אלימור טואנה (להלן- "הפקחית"). השוטר מיכה לוין עיכב את הנאשם, השוטר משה יוחאי עיכב את הנאשם 2 והפקחית ביקשה מנאשם 3 להתלוות אליה. או אז, פנה הנאשם 3 אל הפקחית ואיים עליה. בהמשך, בעודם מעוכבים, החלו הנאשם והנאשם 2 להתלחם, דחפו את השוטרים, ניסו לעזוב את המקום אליו הובלו ואיימו על השוטרים בכך שאמרו להם: "אנחנו חזין אתכם". באותן נסיבות, ירק הנאשם 2 על פניו של השוטר משה יוחאי, איים עליו והעליבו. בהמשך משך הנאשם 3 את הנאששים האחרים, תוך שהוא דוחף את השוטר מיכה לוין ומאיים עליו. במעשים המתוארים, נטען כי הנאשם ונאשם 2 תקפו את המתלון ואת השוטרים שלא כדין וכן איימו עליהם בפגיעה שלא כדין בגופם במטרה להפחידו או להקטיןו. כמו כן הנאשם והנאשם 2 הפריעו לשוטרים מבלצע את עבודתם כדין.

בדיון שהתקיים בפני ביום 11/5/15 ביקש סניגורו של הנאשם להעלות טענות מקדמיות לביטול כתב האישום. איפשרתי הגשת טיעוני הסניגור ותגובת המאשימה בכתב.

דיון והכרעה

מתוך הנתען בבקשת הנאשם וממסמכים שצירף לבקשתו עולה כי כיומיים לאחר האירועים נשוא כתב האישום וביום בו הוגש כתב האישום (9/6/14) הגישו הנאשם והנאשם 2 (שהיו אחיו) תלונה במשרדי המחלקה לחקירות שוטרים (להלן- "מח"ש") על אלימות אשר לטענתם נקטו השוטרים כנגדם. ביום 4/9/14 הודיעה מח"ש לנאשם כי תיק החקירה נגד השוטרים "נגנז ללא חקירה מאין עניין לציבור". במכתב שצורף להודעה זו פורטו נימוקי סגירת תיק החקירה במח"ש כדלקמן: **"לאחר שעיני בתלונה ובחומר שהגיע לידנו בנוגע לאירוע נשוא התלונה, הגענו למסקנה כי נסיבות העניין אינו (צ"ל- "אין") מצדיקות פתיחה בחקירה נגד הנילון. למסקנה זו הגענו בשל מחד גיסא, החומר שנאסף עד כה אינו מצדיק ניהול חקירה פלילית בתלונתך לאור מכלול נסיבות האירוע, ומאידך גיסא, נמצאו ראיות לכאורה המצדיקות הגשת כתב אישום נגדך בגין האירוע האמור באופן מיידי וניהול החקירה נגד הנילון בשלב זה יעכב ללא הצדקה את ההליך המשפטי האמור להתנהל נגדך. לפיכך הוחלט שאין מקום לנהל כיום חקירה נגד הנילון. אם בסיסם ההליך המשפטי שינוהל נגדך ייקבעו ממצאים לחובת השוטר הנילון, אשר יצדיקו חקירה נגדו, תוכל לחדש פנייתך למח"ש".**

ממכתב שנשלח על ידי מח"ש לנאשם ביום 22/12/14 עולה כי בעקבות פניית הנאשם למשרדי מח"ש ביום 9/6/14, בו ניתנה החלטת הגניזה, נפתח בשגגה תיק מח"ש מקביל שבמסגרתו החל איסוף ראיות. אולם עם היוודע הטעות הופסקה החקירה והחומר הועבר לעיונה של סגנית בכירה עו"ד רזין בית-אור אשר החליטה כי החומר שנאסף עד כה אינו מצדיק המשך חקירה, והעבירה החומר ליחידה לתלונות הציבור במשטרת ישראל לשם בחינת התנהלות השוטרים המישור המשמעותי. בבקשתו טען ב"כ הנאשם כי על החלטת הגניזה הוגש נגד דוברים, כפי שהוצגו בתגובתה, מהווים שיקולים פסולים, זרים, שרירותיים או בלתי עניינים, על רקע נסיבות אלה, טוען ב"כ הנאשם כי דין כתב האישום להתבטל הן משום שהגשתו נגועה באפליה והן משום שאישור השפיטה ניתן שלא כדין. כבר כאן אציין כי לאחר שנתיי דעתי לטענות הנאשם ולעמדת המאשימה מצאתי כי אין ואל כלום בין טענות הנאשם בבקשה זו לבין הטענות המקדמיות לפי סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן- "חוק סדר הדין הפלילי"), כפי שפורט מיד להלן.

הטענה לאכיפה בבררנית:

בהיבט המהותי, הרי שבהתאם להוראת סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי רשאי בית המשפט לבטל כתב אישום במקרים בהם "כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגיונות משפטית". עם זאת, כבר נפסק כי מדובר בסמכות אשר תופעל במקרים חריגים ויוצאי דופן בלבד, תוך בחינת נסיבות כל מקרה לפי אמות המידה שנקבעו בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, (פורסם בבנו). טענה לביטול כתב האישום משום אכיפה בבררנית של החוק אף היא מהווה סוג של טענה להגנה מן הצדק, לפי שכלל שהגשת כתב האישום נגועה באפליה פסולה אפשר כי יתקיימו די שיקולים אשר יצדיקו את ביטולו. עם זאת, לא כל אכיפה חלקית היא אכיפה פסולה, ועל המבקש להיבנות מטענה כאמור להוכיח כי האכיפה פוגעת בשוויון **"במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא"** (בג"צ 6396/96 **זקין נ' ראש עיריית באר שבע** (פורסם בבנו)).

בהיבט הדיוני, יפוי שכבר ציינתי בהחלטות קודמות בהן הועלו טענות דומות, אין השלב המקדמי נועד לבירור ראייתי של עובדות המצויות במחלוקת או של טענות המבוססות על חומר חקירה. בשלב מקדמי ניתן לברר אף את משמעותן המשפטית של טענות להגנה מן הצדק המבוססות על עובדות הכלולות בכתב האישום ואשר אינן במחלוקת. בעניין דנן טוען הנאשם כי העמדתו לדין נגועה באפליה לפי שבתיק החקירה במח"ש לא זומנו השוטרים לחקירה ולא עומות כלל למול גרסת הנאשם כי נקטו שוטר נגדו באלימות. המאשימה טוענת מנגד כי החלטתה בהעמדת הנאשם לדין והחלטתה בגביית תיק החקירה שפנתה בגין תלונת הנאשם ושותפו נגד השוטרים מיוסדות על חומר הראיות ועל שיקולים מקצועיים בלבד, ובתוך כך טענה כי חומר הראיות כנגד הנאשם כולל תקליטורי מצלמות אבטחה המעידים על מופרכותן של טענות הנאשם לאלימות השוטרים כלפיו, וכי נתגלו נסיבות מהותיות בהודעות שמסרו הוא ושותפו ואף חוסר התאמה בין התבטלות על גופו לבין סוג האלימות הנטענת של השוטרים כלפיו. ככל שאני מעיין בטענות הנאשם ובטענות המאשימה, אני מוצא בסיס לטיעון לאפליה פסולה ולעיתירה לביטול כתב האישום משום הגנה מן הצדק.

הנאשם טוען, אמנם, כי השוטרים לא זומנו לחקירה ועל כן סגירת תיק מח"ש מהווה התנהלות בלתי תקינה שיש בה חוסר צדק בולט. אלא שלא מצאתי כי שיקולי המאשימה בהחלטתה להעמיד את הנאשם לדין ולגנוז את תיק החקירה נגד השוטרים ללא חקירה, כפי שהוצגו בתגובתה, מהווים שיקולים פסולים, זרים, שרירותיים או בלתי עניינים, אלא להיפך. הועבדה כי בסופו של יום הוגש כתב אישום כנגד הנאשם ונגדו תיק החקירה כנגד השוטרים בגין תלונתו לאלימותם כלפיו מבלי שנערכה חקירה, אינה מספיקה כדי לבסס הגנה מן הצדק. הסמכות להורות על חקירה נתונה בידי מח"ש אשר מפעילי שיקול דעת בסבירות, בהגיונות וללא שיקולים זרים. למח"ש כרשות מינהלית עומדת חזקתה התקינה שלא נסותרו בשלב הדיוני הנוכחי. למעלה מן הצריך אפנה להנחיות פרקליט המדינה מספר 2.18 מיום 23/12/12 סעיף 4.

במקרה דנן, טענה המאשימה כי חומר הראיות שנאסף ומכלול נסיבות האירוע אל הצדיקו ביצוע חקירה פלילית כנגד השוטרים. למסקנתה זו הגיעה המאשימה לאחר שחומר החקירה נבחן פעמיים ובתגובתה אף פירטה נימוקיה המבוססים על ניתוח חומר החקירה שבידה. דומה, אפוא, כי המאשימה פעלה במסגרת סמכותה ואין בידי הנאשם להראות כי ערמה מסתובבת או הפרה חובתה. בנסיבות אלה, ובשלב זה, אני סבור כי אין בטיעוני הנאשם להניח תשתית לפגיעה בתחושת הצדק עקב הימנעות המאשימה מביצוע חקירה לשוטרים נגדם הלין הנאשם, וממילא לא הוכח שמדובר במחדל פסול.

ברוח סמנת אפנה לדברים שנאמרו בעניין ע"פ 10726-01-11 **(מחוזי) חיפה) מדינת ישראל נ' קנדרו** (פורסם בבנו): **"סבורים אני כי יצירת זיקה מיידי בין מחלד בחקירת שוטרים ובין קיום של הליך פלילי מעוררת בעיית אשר ראוי למנוע. הליך פלילי צריך להתברר כאשר על בית משפט, במקרה זה, לזמן את השוטרים ולשמוע את מכלול הטענות ויכול היה בית משפט לקבוע לאחר שמיעת העדויות כי למעשה המשיב הוא זה שהותקף ולא הותקף. ביטול כתב אישום עקב אי ביצוע פעולת חקירה במח"ש אינו הסעד הנכון ויכול גם לגרום לתמריץ שלילי להגשת תלונות סרק נגד שוטרים באופן שבו מתבקש מח"ש בתלונות וכחוצאה מאי חקירה ראויה יטענו טענות שעניינים להגנה מן הצדק. ראויה היה, על כן, לקיים את ההליך, לברר את הטענות ובמסגרת פסק דין יכול היה בית משפט גם להתייחס להתנהגות השוטרים, אם יימצא כי התנהגות זו אינה ראויה וכן להתייחס לכל החלטת שיקבל מח"ש".**

כאמור, מעיינים אנו בשלב מקדמי שאין בו מקום לבירור עובדות וראיות. אפשר כי במהלך המשפט תתברר משמעותן של הראיות שבידי המאשימה ואשר היוו בסיס להחלטותיה בעניין העמדת הנאשם לדין ונזיזת תיק מח"ש נגד השוטרים, אולם בשלב זה על פי המצב בפני וכפי שפירטתי לעיל, אין אני מוצא בסיס לטענת הנאשם לאכיפה בבררנית ועל כן זו נדחית. יוער אף כי בשלב זה טרם הוברר גורלו של ערר אשר הוגש על ההחלטה לגנוז את תיק החקירה במח"ש, וראוי בעיני כי ב"כ הנאשם ימצה ההליכים באפיק משפטי זה.

עם זאת אין בקביעתי זו כדי לחסום דרכו של הנאשם להוכיח טענות בשלב שמיעת הראיות, וככל שיתבררו ראיות הנוגעות לתלונתו נגד השוטרים ויכל לחדש את תלונתו למח"ש, כפי שאף צוין בהחלטת מח"ש.

הטענה לפגם מחמת העדר אישור שפיטה כדין:

ב"כ הנאשם מבסס טענתו זו על הנחיה מספר 2.18 פרקליט המדינה בעניין מדיניות התביעה בתיקי חקירה בהם קיימת תלונה הדדית של שוטר ואזרח. לטענתו, בהתאם להנחיה זו, במקרה זה חשוד בביצוע עבירה כלפי שוטר מתלון על שימוש בכוח מצד שוטר, על התובע להשהות קבלת החלטה עד שתתקבל החלטה במח"ש ביחס לטענות שהועלו נגד השוטר. לטענתו, כל שניתן בתיק זה אישור שפיטה הרי שניתן על סמך ההודעה הראשונית של סגירת התיק ולא ניתן לאחר שנפתחה חקירה, וכי על כן היה על התביעה להורות על ביטולו של כתב האישום לפי שהוגש שלא כדין. ב"כ הנאשם טוען כי בנסיבות אלה, קיים פגם ופסול בכתב האישום המצדיק את ביטולו, בוודאי בעניין העמדת הנאשם לדין ונזיזת תיק מח"ש נגד השוטרים, וכי הגשת כתב האישום פוגעת בזכות הנאשם להליך הוגן.

המאשימה טוענת, מנגד, כי אישור שפיטה הוצא קודם שנפתח תיק חקירה נוסף במח"ש בשגגה, וכי מכל מקום הנחיות פרקליט המדינה היון פנימיות ובמעמד זה אין יכולות להוות בסיס לטענת הגנה מן הצדק.

טענת ב"כ הנאשם היא, אמנם, לפגם או פסול בכתב האישום, אלא שמקומה הוא במסגרת הגנה מן הצדק, שהרי אין מדובר בפגם בכתב האישום לגופו אלא בטענה לפגם בהתנהלות המאשימה בהחלטתה בעניין העמדתו לדין של הנאשם.

ב"כ הנאשם טוען כי אישור השפיטה ניתן שלא כדין לפי שהתבסס על ההודעה הראשונית בדבר סגירת תיק מח"ש ולא ניתן לאחר שחומר החקירה נבחן בשנית על ידי פרקליטת בכירה במח"ש בעקבות פתיחת תיק מקביל בשגגה. טענות אלה, למעשה, כי ההחלטה להעמיד לדין את הנאשם לא נבחנה כראוי מקום בו התבססה על ההודעה הראשונית בדבר סגירת התיק וטרם שחומר החקירה במח"ש נבחן פעם נוספת על ידי פרקליטת בכירה. ההנחיות בדבר "אישור שפיטה" אינן אלא הנחיות פנימיות של הרשות המינהלית וממילא אין בהן ולא כלום עם סמכות בית המשפט לדון בהליך הפלילי, ככל שככתב אישום הוגש לבית המשפט. מכל מקום אני חוזר על קביעתי לעיל בדבר חזקת התקינות של הרשות, דהיינו של מח"ש. לא מצאתי להידרש ולבחון התנהלות מח"ש והתביעה בקשר להנחיות. למעלה מן הצריך אני קובע כי על פי המצוי לפני לא נפל כל פגם בהתנהלות מח"ש והתביעה בהגשת כתב האישום במקרה הנדון.

לא מצאתי, אפוא, בטיעון ב"כ הנאשם בעניין זה כל ממש לעניין הגנה מן הצדק, ולא מתקיימת הצדקה לביטול כתב האישום אף בשלו.

לאור כל האמור לעיל, בבקשה נדחית.

ההחלטה תישלח לצדדים.

ניתנה היום, כ' אב תשע"ה, 05 אוגוסט 2015, בהעדר
הצדדים.